

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419203155
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6419203155.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľa: H. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. M. XXX/XX, N., dieťa rodičov: matky V. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. M. XXX/XX, N. a otca U. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX/XX, A. W. Q., toho času bytom J. XX, XXXX M., W., zast. JUDr. Luciou Sklenárovou, advokátkou, AK so sídlom SNP 94, Žiar nad Hronom, o návrhu na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 9. marca 2020, č. k.: 26P/107/2019 - 217, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II. a IV. a V. **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že:

„I. Otec U. Y., nar. XX.XX.XXXX je povinný platiť zvýšené výživné na syna H. Y., nar. XX.XX.XXXX, a to vo výške 260,-Eur mesačne, počínajúc od 19.9.2019, so splatnosťou vždy do každého 15-teho dňa v mesiaci vopred k jeho rukám.

II. Nedoplatok na výživnom splatnom za obdobie od 19.9.2019 do 31.3.2020, v celkovej výške 384,-Eur je otec povinný zaplatiť v splátkach, a to po 10,-Eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným k rukám plnoletého syna s tým, že omeškanie so zaplatením čo i len jednej splátky bude mať za následok splatnosť celého nedoplatku.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh na zvýšenie výživného zamietá.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 24P/39/2016-107 zo dňa 16.12.2016, právoplatný dňa 22.12.2016, a to v časti týkajúcej sa výživného na syna H. Y., nar. XX.XX.XXXX.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že matka (v čase podania návrhu ešte maloletého) dieťaťa H. Y., nar. XX.XX.XXXX sa návrhom doručeným tamojšiemu súdu dňa 19.9.2019 domáhala, aby súd rozhodol o zvýšení výživného otcovi, ktoré bolo naposledy určené vo výške 200,-Eur mesačne rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 24P/39/2016-107 zo dňa 16.12.2016, právoplatným dňa 22.12.2016, a to na sumu 350,-Eur mesačne, počínajúc od 1.8.2019, splatné vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

3. Uviedla, že v čase pôvodného rozhodovania bol mal. H. žiakom ôsmej triedy základnej školy. Ona bola zamestnaná ako operátorka výroby s priemerným mesačným príjmom cca 500,-Eur a otec bol zamestnaný ako vodič autobusovej firmy W., s priemerným mesačným príjmom 3.200,-Eur. V súčasnosti je syn H. žiakom druhej triedy L. v A. W. Q.. Jeho mesačné výdavky sú strava v školskej jedálni 40,-Eur, cestovné do školy 25,-Eur, domáca strava (raňajky, desiaty, večere) cca. 200,-Eur, hygiena 10,-Eur, úrazové poistenie 20,-Eur, obuv a ošatenie cca. 50,-Eur, fitnescentrum 30,-Eur, vreckové 20,-Eur,

mobil 10,-Eur. Ročné výdavky na školu - cca 40,-Eur, školské výlety 30,-Eur, ZRPŠ 20,-Eur, doplatky za lieky cca 100,-Eur, návšteva u zubára cca. 50,-Eur. Ona je zamestnaná vo firme M. L., s.r.o., v A. ako operátorka výroby s čistým mesačným príjmom cca. 700,-Eur. Mesačné výdavky na domácnosť predstavujú : inkaso 125,-Eur, elektrina 30,-Eur, internet + tv + mobil 55,-Eur, strava 150,-Eur, hygiena 20,-Eur, úrazové poistenie 30,-Eur, pohonné hmoty - cca 150,-Eur, stavebný úver 195,-Eur. Ročné výdavky predstavujú : komunálny odpad 50,-Eur, poistenie na dom 120,-Eur, poistenie auta 130,-Eur, ročná diaľničná známka 50,-Eur, STK a EK 55,-Eur, daň za dom 20,-Eur, doplatky za lieky cca 100,-Eur, návšteva u zubára cca. 50,-Eur. Podľa jej názoru od poslednej úpravy výživného nastala podstatná zmena pomerov na strane maloletého, ako aj na strane rodičov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, navrhla rozhodnúť v súlade so svojím návrhom.

4. Otec v písomnom vyjadrení uviedol, že syn H. dňa XX.XX.XXXX dosiahol plnoletosť, a preto otázku výživného je potrebné posudzovať od plnoletosti podľa právnej úpravy výživného na plnoleté dieťa. Naposledy bolo rozhodnuté o výške výživného 200,-Eur na obe v tom čase maloleté deti, ktoré výživné si pravidelne plní, a to aj voči synovi T., ktorý momentálne prerušil štúdium, avšak nakoľko začal pracovať v modelingu, v ktorom na začiatku je viac výdavkov ako príjmov, bez jeho podpory by to nevládol. S návrhom na zvýšenie výživného na sumu 350,-Eur mesačne nesúhlasil, nakoľko to nie je v jeho možnostiach a schopnostiach a tiež neodzrkadľuje reálne mesačné nevyhnutné výdavky na H.. K vzťahu s H. uviedol, že tento nemá veľmi dobrý, stráni sa kontaktu s ním a čas trávi v spoločnosti pokútnych ľudí. Mal problémy s alkoholom, políciou a bol prichytený pri viacerých malých krádežiach v obchodoch ako Tesco a Kaufland. Vracal sa domov podnapitý alebo v sprievode polície. Stále žije a pracuje v W.. Od posledného rozhodnutia došlo k zmene zamestnávateľa, nakoľko predchádzajúci zamestnávateľ ukončil svoju činnosť. Tiež došlo k tej zmene, že už nepoberá prídavky na deti, ktoré sa v W. poberajú len na deti mladšie ako 18 rokov. Podľa neho výška výživného 200,-Eur pokrýva podiel nevyhnutných výdavkov na H., na ktorých sa má podieľať aj matka a takéto výživné je postačujúce vzhľadom na vek a potreby syna. Poprel niektoré položky, ktoré uviedla matka, resp. rozporoval ich výšku. K príjmom a výdavkom poukázal na to, že podľa potvrdenia o príjme predstavuje jej čistý mesačný príjem 877,-Eur. Pokiaľ ide o jeho pomery, uviedol, že pracuje ako vodič autobusu. Mesačný príjem je pohyblivý v závislosti od toho, či pracuje aj nadčasy alebo nie. Vo výpočtoch kurzu W./X. vychádzal zo štatistiky NBS. Náklady na elektrinu (K.) sú 19.661 W. čo je cca. 1.995,-Eur za rok (166,-Eur/mesačne). U syna T. náklady na cestovanie 700,-Eur/rok, čo sú výdavky na letenky, keď ho bol navštíviť v W. a k tomu lístky na autobus, ktoré mu platil online. Tiež sú tam vstupenky na koncert a festival. Občas mu platí aj iné veci cez internet, keď niečo potrebuje. Platí mu aj faktúry za telefón. Telefónny paušál (M.) sú jeho faktúry za mobilný telefón - 500 W., t.j. 50,-Eur/mesačne. Spotrebný úver na auto, kde sú splátky 3.300 W., t.j. 335,-Eur/mesačne. Auto je 13 rokov staré a vyžaduje dosť prevádzkových investícií. Uver na bývanie (N.), čo je niečo ako hypotéka, 12.800 W., t.j. 1.300,-Eur/mesačne. Splácajú ním dom vzdialený 55 km od miesta, kde pracuje. Splátky spotrebného úveru sú 4.350 W., t.j. 441,-Eur/mesačne. Internet - čo je mesačný poplatok za káblový internet vo výške 650 W., t.j. 66,-Eur/mesačne. Po odčítaní cca 9.700-10.000 W. vypočítal čistý mesačný zárobok, ak by nerobil nadčasy. J. je názov poisťovne, kde má poisťku na auto. Tá zahŕňa zákonné aj havarijné poistenie. K tomu je tam ešte životné poistenie a poistenie nehnuteľnosti - poisťné spolu 2.000 W., t.j. 203,-Eur/mesačne. Výdavky na potraviny a spotrebný tovar, čo sú platby za nákupy v obchodoch s potravinami a bežnými spotrebnými tovarmi. Priemerná suma utratená na potraviny a iný spotrebný tovar vychádza na cca. 4.130 W. t.j. asi 419,-Eur. Ďalej má náklady na pohonné hmoty, kde každý deň dochádza do práce 110 km tam a späť. Keďže veľakrát pracuje v delených zmenách, dochádza do práce a z práce aj dvakrát za deň. Tieto zmeny činia asi 25%. Priemerne urobí ročne 40.000 km, čo pri priemernej spotrebe 8l/100km je 3.200 l nafty za rok. V korunách je to pri priemernej cene paliva XX,-W./liter 48.000 W. o je 4.000 W./mesačne, po prepočte 406,-Eur/mesačne. Na oblečenie a kultúrne podujatia má výdaje takmer nulové. Oblečenie a obuv kupuje najlacnejších značiek. Nakoľko pracuje v dá sa povedať extrémnych podmienkach, keď cez zimu dva mesiace slnko nevychodí a zima trvá 8 mesiacov, považuje za potrebnú letnú dovolenku. Na túto majú vyčlenenú sumu cca 25.000 W. na zarábajúcu osobu v domácnosti t. j. okolo 2.537,-Eur. Ďalej má rôzne nepravidelné výdavky - údržba domu 30.000 W., t.j. 3.045,-Eur; nákup elektrospotrebičov a zariadenia 20.000 W., t.j. 2.030,-Eur; lekár, lieky, knihy, potrava pre domáce zvieratá 10.000 W., t.j. 1.015,-Eur; výlety 6.000 W., t.j. 609,-Eur; servis auta 38.000 W., t.j. 3.857,-Eur; vreckové pre syna T. 500,-Eur. Synovi občas platí niečo cez internet alebo mu prispieval na opravu auta, pneumatiky a pod.. Tiež dostáva na Vianoce drahšie darčeka ako iPhone alebo herný notebook. Prispieva tiež na hypotéku na dom v N., v ktorom nebýva už 7 rokov a býva v ňom bývalá manželka. Na základe uvedených dôvodov navrhuje, aby súd návrh na zvýšenie výživného zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

5. Kolízny opatrovník poukázal na to, že v čase od rozchodu rodičov, aj v období rozhodovania o výživnom v roku 2016 zabezpečovala starostlivosť o dieťa výlučne matka. Otec si vyživovaciu povinnosť plnil, avšak nad rámec bežného výživného, ani na úhradu nejakých mimoriadnych výdavkov neprispieval. Od tej doby otec so synom H. nie sú v žiadnom kontakte. Potvrdil, že v období po rozchode rodičov nastali u v tom čase maloletého H. problémy s jeho výchovou a správaním, ktoré nepochybne súviseli práve aj s rozpadom rodiny. Uvedenú situáciu zjavne nezvládal, navštevoval v tom období psychologickú a psychiatrickú ambulanciu a mal aj určité problémy so zákonom. Uvedené problémy nepochybne mali súvis práve so situáciou rodičov. Pokiaľ ide o jeho brata T., ten uvedenú situáciu bol schopný zvládnuť, možno aj vzhľadom na jeho vyšší vek, či lepší vzťah s otcom. Nepochybne od uvedeného obdobia došlo ku zmenám pomerov na strane všetkých účastníkov konania. Čo sa týka dieťaťa, tak tu nastali zmeny súvisiace s vyšším vekom, so školou, kde navštevuje strednú školu a má zhoršený zdravotný stav. Z týchto dôvodov nepochybne došlo u neho ku zvýšeniu výdavkov. Zmeny pomerov nastali tiež na strane rodičov, jednak čo sa týka príjmov ako aj v súčasnosti zdravotného stavu. Podľa jeho názoru sú splnené podmienky na zvýšenie výživného s tým, že výšku výživného ponechal na rozhodnutí súdu s prihliadnutím na potreby dieťaťa ako aj možnosti a schopnosti na strane otca.

6. Z dokazovania mal preukázané, že matka je zamestnaná v spoločnosti M. ako operátorka výroby. Je poberateľkou prídavku na H. vo výške 24,34,-Eur. H. je študentom 2. ročníka L. L.. Platené mimoškolské aktivity nemá. Voľný čas trávi doma alebo s kamarátmi. Ošetrojúcou lekárkou dieťaťa je Y.. H. pre opakujúce sa problémy s hrdlom navštevuje ORL ambulanciu v F. F.. Navštevuje tiež ortopedickú ambulanciu v F., keďže má problémy s kolenom. H. v minulosti navštevoval psychologickú a psychiatrickú ambulanciu v F. F., kam chodil pravidelne raz mesačne. Ako dosiahol plnoletosť, túto ambulanciu už nenavštevuje. Užíva pravidelne vitamíny na kosti i na hrdlo a pre trávacie problémy musí pravidelne užívať probiotiká. H. nie je v kontakte s otcom, nestretávajú sa napriek tomu, že otec chodíva na L.. Otec H. nikdy nič nepriniesol, nedaroval na meniny, narodeniny či na Vianoce. Starší syn T. chodí za otcom do W.. Otec sa o syna H. podľa matky nezaujíma, a to či už o jeho zdravotný stav, správanie, školský prospech a podobne.

7. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Mal preukázané, že došlo k podstatným zmenám pomerov na strane dieťaťa ako aj rodičov. H. bol v období predchádzajúceho rozhodovania súdu vo veku 15 rokov a navštevoval 9. triedu základnej školy, pričom v súčasnosti už dovŕšil vek 18 rokov a študuje v 2. ročníku L.. Výdavky na jeho výživu sa nepochybne zvýšili predovšetkým z dôvodu vyššieho veku, školskej dochádzky na strednej škole, ale i nákladov na zdravotnú starostlivosť. Hoci H. Y. už dosiahol vek 18 rokov, vyživovacia povinnosť rodičov ku nemu stále trvá, nakoľko ešte nenadobudol schopnosť sám sa živiť a pokračuje v riadnom dennom stredoškolskom štúdiu.

8. Príjem matky sa oproti minulosti zvýšil, keďže v súčasnom zamestnaní v spol. M. dosahuje priemerný čistý príjem 861,-Eur mesačne. Náklady súvisiace s bývaním má v obdobnej výške ako predtým: inkaso cca. 155,-Eur mesačne (plyn, elektrina, koncesionárske poplatky), poistenie nehnuteľnosti 117,40,-Eur ročne, miestne poplatky za komunálny odpad 34,-Eur ročne, daň z nehnuteľností 16,31,-Eur ročne, Magio internet + TV a mobilný telefón Telekom 50,-Eur mesačne (v čom je zrejme zahrnutý i paušál za telefón matky), spláca polovicu úveru T. po 195,-Eur mesačne (druhú polovicu splátok jej posielal otec na účet). Spolu po prepočítaní ide o náklady cca 414,-Eur/mesačne, teda 207,-Eur na osobu. Matka uviedla náklady na vlastné investičné životné poistenie W. 33,73,-Eur mesačne, ďalšie poistenie K. A. 13,28,-Eur mesačne a poistenie vozidla v poisťovni E. - 71,20,-Eur ročne, čo však nie je možné započítať ako náklady spojené s vyživovacími potrebami dieťaťa. Syn H. má výdavky spojené so školskou dochádzkou na cestovné do školy a na odbornú prax v areály závodu L. A. W., čo predstavuje okolo 30,-Eur mesačne, platby za obedy v škole do 30,-Eur mesačne, poplatky v škole, pracovný zošit na anglický jazyk, lyžiarsky výcvik - spolu cca. 73,-Eur za minulý šk. rok (doklad na č.l. 4 spisu). Ďalej mu matka prispieva na mobilný telefón 10,-Eur mesačne a vreckové, podľa možností a potreby okolo 20 - 40,-Eur mesačne, čo je spolu cca. 96 - 116,-Eur mesačne. Náklady na stravovanie mimo školy, oblečenie a obuv možno akceptovať cca. 150 - 200,-Eur mesačne, výdavky na lieky a vitamíny 10,-Eur mesačne + cestovné na vyšetrenia (F.) 10,-Eur mesačne. Spolu potom mesačné náklady spojené s vyživovacími potrebami dieťaťa, vrátane bývania predstavujú okolo 475 - 545,-Eur mesačne. Časť nákladov je pokrytá i daňovým bonusom na dieťa 22,17,-Eur mesačne, ktorý si uplatňuje matka a rodinnými prídavkami v súčasnosti vo výške 24,95,-Eur mesačne. Nakoľko H. Y. je už plnoletý, má možnosť si privyrobiť na základe dohody o brigádnickej práci študenta, pričom sám vypovedal, že po dovŕšení 18 rokov už pracoval asi 2 mesiace cez víkendy na H., kde si zarobil do 300,-Eur.

9. Mal preukázané, že otec naďalej žije v W., kde pracuje ako vodič autobusu, pričom od mesiaca august 2019 má nového zamestnávateľa M. F. AS, F.. Podľa predložených dokladov o zárobku dosiahol

za obdobie december 2018 až november 2019 čistý príjem vo výške 461.022,71 W., tzn. 38.418,55 W. mesačne. Po prepočítaní kumulatívnym ročným kurzom W./X. za rok 2019 (podľa údajov webovej stránky Národnej banky Slovenska) 9,851 W. za 1 Eur, predstavuje tento príjem cca. 3.900,-Eur. Oproti minulosti sa potom jeho priemerný čistý príjem zvýšil o 700,-Eur, čo predstavuje nárast o vyše 21 percent. Otec dosahuje vyššie príjmy ako v predchádzajúcom posudzovanom období, aj napriek okolnosti, že už nepoberá v W. rodinné prídavky. Od 20. februára 2020 má byť podľa zaslaného potvrdenia práceneschopný do 31. marca. Malo by teda ísť o dočasnú práceneschopnosť, ktorá celkové zárobkové pomery otca zásadne neovplyvní. Pokiaľ ide o výdavky na strane otca - pravidelné mesačné vyčísli na cca. 3.853,-Eur (špecifikované v ods. 3 odôvodnenia), vrátane výživného 200,-Eur na syna H. a platby 200,-Eur na splátku hypotekárneho úveru na dom v N.. Uviedol pritom, že okrem uvedených nákladov stále platí i výživné 200,-Eur na syna T., hoci tento má prerušené štúdium a prispieva mu na mobilný telefón 30,-Eur/mesačne. Ďalej vyčísli rôzne nepravidelné výdavky, ktoré po prepočítaní vychádzajú priemerne 1.191,-Eur na mesiac. Takto vyčíslené náklady pritom značne prevyšujú priemerný mesačný zárobok otca. Nepochybne je pravdou, že životné náklady v W. sú podstatne vyššie ako na Slovensku, avšak na strane otca existuje priestor na zníženie výdavkov. Tento na jednej strane nesúhlasí so zvýšením výživného na syna H., no na druhej strane naďalej prispieva na výživu syna T., hoci tento v súčasnosti nepokračuje v príprave na budúce povolanie a má sa venovať modelingu. Zároveň synovi T. otec poskytol bývanie v jeho byte v A. W. Q., prispieva mu aj mimo určeného výživného, či už kúpou vecí a darčekom (napr. iPhone, herný notebook), platbami za paušál a uhrádza mu tiež náklady spojené s cestovaním za ním do W..

10. Z týchto dôvodov rozhodol o zvýšení výživného na sumu 260,-Eur mesačne, tzn. v rozsahu o 30 percent oproti doterajšej výške, a to jednak za obdobie do plnoletosti dieťaťa, ako aj po jej dosiahnutí. Takúto výšku výživného považoval za primeranú a zodpovedajúcu zmeneným pomerom účastníkov, veku dieťaťa, ako i jeho oprávneným potrebám. Poukázal na to, že H. Y. je už plnoletý a základné životné potreby tzn. výdavky na stravovanie, oblečenie, obuv, či zdravotnú starostlivosť sa oproti obdobiu roku 2016 nevyhnutne zvýšili, a to najmä kvôli vyššiemu veku dieťaťa, nakoľko nedochádzalo k zásadnému nárastu životných nákladov z titulu inflácie, ktorá dosahovala v priemere cez 2 percentá ročne. V súvislosti so stredoškolským štúdiom má okrem bežných výdavkov na rôzne poplatky, výlety, školské potreby, pracovné zošity (ktoré náklady sú celkovo na strednej škole vyššie ako na základnej škole) i náklady na cestovné do školy a na odbornú prax. Zdôraznil, že matka zabezpečuje pre dieťa aj bývanie, čo tiež tvorí súčasť plnenia vyživovacej povinnosti. Otec sa okrem platenia výživného na potrebách dieťaťa žiadnou inou formou nepodieľa, ani príležitostnými darčekom, prispievaním nad rámec výživného, platením sporenia, poistenia a pod.. So synom nie je v žiadnom kontakte. Súd sa nestotožnil so stanoviskom, že plnenie príp. zvýšenie výživného od plnoletosti dieťaťa je v rozpore s dobrými mravmi. Konštatoval, že u H. boli vážnejšie výchovné problémy (napr. drobná krádež, alkohol), no ako vyplynulo z výsledkov dokazovania, k tomuto došlo aj následkom rozpadu rodiny s čím sa vyrovnával ťažšie ako starší brat T.. Bol pritom evidovaný u psychológa a detského psychiatra. V súčasnosti je tiež zrejme, že má problémy so školskou dochádzkou na strednej škole, kedy na polroku neprospeš z dvoch predmetov a má aj niekoľko neospravedlnených hodín. Predtým po jednom roku skončil štúdium na strednej škole v F. F., kde mal tiež „prepadnúť“. Podľa názoru súdu je však zatiaľ predčasné hodnotiť jeho správanie či prístup ku vzdelávaniu ako rozporný s dobrými mravmi. H. Y. pred súdom vypovedal, že má záujem dokončiť si školu a chce si napraviť študijné výsledky. Dovršil vek plnoletosti len prednedávnom a podľa súdu si ešte nie celkom uvedomuje dôležitosť získania odbornej kvalifikácie absolvovaním vzdelania v príslušnom odbore s ohľadom na svoje budúce možnosti uplatnenia na pracovnom trhu. Je potrebné poskytnúť mu ešte šancu na nápravu, a to aj vytvorením materiálnych podmienok. Pokiaľ by však došlo k opätovnému ukončeniu štúdia zavinením oprávneného na výživné, prichádzalo by do úvahy prehodnotenie ďalšieho trvania vyživovacej povinnosti rodičov, s ohľadom na „dobré mravy“ v zmysle § 75 ods. 2 Zákona o rodine.

11. Návrhu na zvýšenie výživného aj za obdobie spätne pred podaním návrhu na súd t.j. od 1.8.2019, súd návrhu nevyhovel s poukazom na výnimočnosť, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, takéto preukázané neboli, v tejto časti návrh matky zamietol ako nedôvodný. Podľa § 77 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine súd výživné zvýšil odo dňa začatia konania tzn. od 19.9.2019, ku ktorému dňu už nepochybne bola preukázaná zmena pomerov účastníkov konania a rozhodol o zaostalom výživnom. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP, vo veci aplikoval § 62 ods. 1, 2, § 62 ods. 4, 5, § 45 ods. 3, § 75 ods.1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

12. Proti rozsudku sa odvolal otec, a to proti výrokom I., II., IV. Namietal, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Okresný súd dospel k záveru, že výdavky na výživu syna H. sa nepochybne

zvýšili predovšetkým z dôvodu vyššieho veku, školskej dochádzky na strednej škole, ale i nákladov na zdravotnú starostlivosť. Matke dieťaťa sa príjem oproti minulosti zvýšil, keďže v súčasnosti tento je vo výške 861EUR, predtým matka dosahovala príjem 484 EUR, t. j. nárast príjmu matky je na úrovni 99 %. Náklady súvisiace s bývaním má v porovnateľnej výške. Zdôraznil, že k nárastu príjmu došlo z dôvodu výrazných prác nad čas na strane otca, aby si mohol plniť všetky svoje povinnosti nielen voči synovi H., ale platiť aj všetky pravidelné a nepravidelné poplatky, ktorý často v mesiaci prevyšujú príjmy. Zvýšenie výživného o 60 EUR mesačne tak môže dôjsť k ohrozeniu platieb ostatných výdavkov. Vyživovacia povinnosť má síce prednosť pred ostatnými povinnosťami, avšak výživné vo výške 200 EUR je postačujúce na pokrytie základných potrieb H.. Možnosť zvýšenia príjmu na strane otca už možná nie je. Oproti minulosti sa jeho priemerný čistý príjem zvýšil o 700 EUR, čo predstavuje nárast o vyše 21 %.

13. Je pravdou, že z dokazovania vyplynulo, že od posledného určenia výživného došlo k zmene na strane H., že začal navštevovať strednú školu, ale k zmene jeho pomerov nedošlo k takej výraznej zmene, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného o 30 %, navyše, keď jeho študijné výsledky sú veľmi zlé a má veľa neospravedlnených hodín. V čase posledného rozhodovania bolo výživné určené vo výške 200 EUR, ktorá už v tom čase nad rámec bežných potrieb pokrývala potreby v tom čase maloletého H. už aj ohľadom na to, že otec poberal prídavky na deti v tom čase v W. ako aj s prihliadnutím na nízky príjem matky. H. navštevoval základnú školu v A. W. Q. a jeho výdavky boli porovnateľné s výdavkami prezentovanými v súčasnosti vrátane stravovania, obliekania alebo cestovného do školy. Preto dôvod, že začal navštevovať strednú školu, sám osebe nemôže byť dôvodom na zvýšenie výživného v takej miere, ako súd ustálil.

14. Súd prvej inštancie nezohľadnil aj tú zmenu pomerov na strane matky, ktorej príjem sa zvýšil o 99 %, a preto by sa tak isto mala zvýšenou mierou podieľať na výžive syna H. a takisto je to ona, ktorá poberá aj na neho prídavky na deti. Pokiaľ súd konštatoval, že otec prispieva naďalej najvyššie staršieho syna T., hoci nepokračuje v príprave na budúce povolanie, mal túto skutočnosť zohľadniť aj u matky, ktorá si voči staršiemu synovi neplní vyživovaciu povinnosť, ktorá jej tým odpadla, navyše z vykonaného dokazovania vyplynulo, že starší syn už s ňou ani nebýva v spoločnej, domácnosti, a teda jej odpadli aj výdavky spojené s bývaním staršieho syna. Súd konštatoval, že matka zabezpečuje pre dieťa bývanie, avšak nehnuteľnosť, v ktorej H. s matkou bývajú, je v podielovom spoluvlastníctve oboch rodičov, a teda obaja mu poskytujú bývanie. Navyše otec prispieva polovicou nákladov na hypotéku na bývanie, čo súd nezohľadnil.

15. Súd nesprávne určil podiel výdavkov na bývanie na jednu osobu v domácnosti matky na sumu 207 EUR mesačne. Na náklady s bývaním možno akceptovať položky inkaso, poplatky za odpad, čo je spolu približne 190 EUR mesačne, t. j. 80 EUR mesačne. Náklady na mobilný telefón, úver, poistenie alebo daň z nehnuteľnosti nie sú priamymi nákladmi na bývanie. Tak isto súd vychádzal zo stravného v škole vo výške 30 EUR mesačne, hoci z predložených dokladov ide o výšku približne 20 EUR mesačne. Od rozhodnutia súdu 9. 3. 2020 došlo k zmene v tom, že H. necestuje do školy ani na prax vzhľadom na situáciu okolo korónového vírusu.

16. Nestotožnil sa ani s tým, že otec nad rámec výživného neprispieva a že s ním nekomunikuje. Bol to syn, ktorý s ním prerušil komunikáciu práve po tom, ako mu otec dohovára, aby sa zlepšil aj v škole aj v dochádzke. Neprispenie k darom je výchovným prostriedkom otca, ktorý chcel, aby si syn zlepšením známok a dochádzky dary zaslúžil, čo sa však nestalo a aj na polroku školského roka 2019/2020 opäť prepadol a mal veľa neospravedlnených hodín. Preto pri rozhodovaní o zvýšení výživného bolo potrebné prihliadnuť aj na dobré mravy a na to, akým spôsobom bude s výživným naložené. Z tohto dôvodu navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že návrh zamietne.

17. Kolízny opatrovník k odvolaniu uviedol, že sociálnym zisťovaním v priebehu konania bolo preukázané, že všestrannú starostlivosť o výchovu vtedy maloletému H. od rozvodu rodičov v roku 2016 zabezpečuje matka. Vzťah medzi otcom a H. je vážne narušený. Otec sa o syna nezaujíma a nie sú v žiadnom kontakte. Vyživovaciu povinnosť si otec plní, nad rámec výživného od rozvodu neprispel. Od roku 2016 sa pomery na strane H. zásadným spôsobom zmenili, je starší, fyzicky vyspelejší, začal navštevovať strednú školu. Jeho zdravotný stav nie je optimálny, navštevuje rôznych odborných lekárov. Je nepochybné, že sa zvýšili jeho výdavky na výživu, výchovu a zabezpečenie ostatných nevyhnutných potrieb. V pubertálnom období s ním matka navštevovala psychológa aj psychiatra a mala s ním výchovné problémy. Vyslovil predpoklad, že tieto mohli súvisieť s faktom, že otec neprejavoval záujem o H. aj napriek tomu, že so starším synom žijúcim vtedy v spoločnej domácnosti s H. a matkou, kontakt udržiaval. Od rozchodu rodičov otec H. nikdy nič nepriniesol, nedaroval na meniny, narodeniny či na Vianoce, nekontaktoval ho na tieto sviatky. Napriek tomu, že v priebehu roka chodieval na Slovensko, s H. sa nestretáva. Podľa jeho názoru nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa na (teraz už dospelého) fakt, že zrejme nezvládol rozchod svojich rodičov ako aj následný citový chlad zo strany otca, čoho

následkom môže byť jeho neprospievanie v škole. Z týchto dôvodov dospel k záveru, že okresný súd určil výživné s prihliadnutím na potreby H. ako aj súčasné schopnosti a možnosti oboch rodičov.

18. K odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ, H. Y., ktorý uviedol, že trvá na zvýšení výživného.

19. Otec v replike zotrval na podanom odvolaní a jeho dôvodoch. Kolízny opatrovník v reakcii na odvolanie otca zotrval na svojich argumentoch.

20. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa ust. § 65, 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario CSP rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

22. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s jeho odôvodnením. Vykonaným dokazovaním okresný súd riadne zistil skutkový stav, ktorý založil na vykonaných dôkazoch, pričom na takto zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne normy. Rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom jeho závery vyplývajú z vykonaného dokazovania.

23. Predovšetkým v odvolací súd zdôrazňuje, že naposledy o výživnom bolo rozhodované v roku 2016, teda ide o podstatnú zmenu pomerov aj vzhľadom na časový údaj, v rámci ktorého nedošlo k zvýšeniu výživného, pričom je potrebné prihliadnuť taktiež na podstatnú zmenu u H., ktorý v tom čase mal 15 rokov a v dôsledku veku ale aj aj prestupu na strednú školu došlo k podstatnej zmene pomerov, čo sa týka jeho finančných nárokov, a to pokiaľ ide o stravu, obliekanie, či náklady súvisiace s návštevou školy.

24. K námietke otca, že došlo k podstatnému nárastu nákladov priemerného čistého príjmu na strane matky vo výške 861 EUR, teda na úrovni 99 %, odvolací súd uvádza, že údaj v námietke je síce pravdivý, ale nie je dôvodný, pričom k takémuto skutkovému zisteniu dospel aj súd vykonaným dokazovaním. Z tohto argumentu nie je úplne zrejmé, čo otec namieta, teda že vôbec došlo k zvýšeniu príjmu matky alebo, že táto skutočnosť by mala mať vplyv na to, aby jeho povinnosť platiť výživné zostala nezmenená. Predovšetkým treba uviesť, že príjem matky vo výške 484 EUR bol podpriemerný a jeho zvýšenie žiadnym spôsobom nemá vplyv na povinnosť otca platiť výživné, má vplyv na zvýšenie kvality života matky a H., čo pri porovnaní úrovne života otca stojí za pozornosť, pretože dieťa má právo podieľať sa na úrovni života obidvoch rodičov, teda aj otca.

25. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Tzn., že vyživovaciu povinnosť otec nemá už k synovi T., nič mu však nebráni podporovať ho, nemôže však túto skutočnosť použiť ako argument voči povinnosti platiť výživné na odkázaného syna, ktorý zatiaľ nie je schopný sám sa živiť. Nič na tejto skutočnosti nemení ani to, že plnenie jeho školských povinností nie je ukážkové a v škole má problémy. Vyučovacieho procesu sa zatiaľ zúčastňuje a prisľúbil, že urobí nápravu. Okresný súd správne poukázal na to, že je potrebné synovi vytvoriť podmienky na ukončenie vzdelania.

26. Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Rozhodne majetkové pomery otca sú lepšie, ako majetkové pomery matky, dieťa preto má právo podieľať sa na určitom komforte, ktorý nemožno matematicky odvodzovať od zárobkových pomerov matky, ale, pretože ide o vyživovaciu povinnosť otca, súd musí skúmať nielen náklady otca, ale v súvislosti s jeho príjmami aj spôsob života a možnosti, ktoré je tomu zodpovedajú, tzn. napr. účasť na dovolenkách, prispievanie synovi T. aj jeho podpora v nezanedbateľnej miere, a to aj vo vzťahu k možnosti poskytnutia bývania. Pri určovaní výživného nemožno uplatňovať mechanický výpočet, ako ho aplikuje otec v odvolaní aj s poukazom na zvýšenie príjmu matky. Všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti. Zvýšenie výživného s prihliadnutím aj na zvýšenie príjmu otca a zvýšené potreby navrhovateľa je primerané. Kritériá pre určenie výživného na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne na základe jeho individuálnych potrieb. Ak otec poukazoval na dobré mravy, kritérium dobrých mravov sa preskúmava len pri plnoletých deťoch, pričom v danom konaní syn H. uplatňoval nárok ešte aj za čas, kedy nebol plnoletý. Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť. Vychádza sa z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Otec poukázal na skutočnosť, keď v rámci nákladov vykazuje letnú dovolenku v sume 2.537 EUR na zarábajúcu osobu v domácnosti, pričom poukazuje na rôzne nepravidelné výdavky v súvislosti s údržbou domu, nákup

elektrospotrebičov, potrava pre domáce zvieratá vo výške 1.015 EUR, výlety vo výške 609 EUR, servis auta 3.857 EUR a vreckové pre syna T. 500 EUR, ku ktorému už nemá vyživovaciú povinnosť. Zvýšenie výživného o 60 EUR mesačne s prihliadnutím aj nie na nevyhnutné výdavky, prípadne nie v takom rozsahu, nie je také, ktoré by malo likvidačný charakter pre otca.

27. Odvolací súd neakceptuje tvrdenie, že zvýšením výživného o 60 EUR mesačne môže dôjsť k ohrozeniu platieb ostatných výdavkov, pričom otec argumentuje, že výživné vo výške 200 EUR je postačujúci na pokrytie základných potrieb. Na jednej strane otec obsiahlo vyčísluje všetky náklady, napr. krmivo pre psov, náklady na dovolenku a starostlivosť o nehnuteľnosti a iné spotrebné veci, na druhej strane vyslovuje názor, že H. má mať pokryté iba základné potreby, čím nerešpektuje základnú zásadu uvedenú vyššie, a to, že H. má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča, teda nemožno jeho úroveň porovnávať len s úrovňou matky, ale mal by mať aj právo na vyšší štandard, keď napr. skutočnosť, že otec si môže dovoliť dovolenky v uvedených hodnotách, sa v mnohých iných prípadoch riešiť tým, že dieťa sa s otcom takejto dovolenky zúčastní. Otec sa ospravedlňuje svoju možnosť vyššieho plnenia tým, že syn s ním prerušil komunikáciu, nerefektuje na skutočnosť, že rozpad rodiny mohol mať negatívny dopad na chovanie H. a aj následné jeho problémy v škole, na čo správne poukázal prvoinštančný súd.

28. Otec namieta, že nedošlo k takej zmene pomerov od H., ktoré by odôvodňovala zvýšenie výživného 30 %. Ako odvolací súd už uviedol, neplatí mechanická rovnica, pretože súd pri rozhodovaní zohľadnil aj to, že naposledy bolo o výživnom rozhodované v roku 2016, medzičasom otec nad rámec výživného ničím neprispel, pričom prihliadol aj na to, že v tomto období z hľadiska zvýšených nákladov, či už stravy, oblečenia došlo k podstatnej zmene u H.. Ak otec poukazuje na matematické prepočty, potom platí, že ak jeho príjem sa zvýšil o 700 EUR, malo by platiť 30 % - né navýšenie výživného vo vzťahu k zvýšenému príjmu a to by predstavovalo 210 EUR.

29. Rozhodne nemožno akceptovať tvrdenie otca, že výdavky H. v čase, keď absolvoval základnú školu, boli porovnateľné s výdavkami v súčasnosti vrátane stravovania, oblečenia alebo z cestovného do školy. Návšteva strednej školy, aj vzhľadom na vek, sa zvýšili potreby ohľadom stravovania, ale aj oblečenia. Je pravdou, že skutočnosť, že začal navštevovať strednú školu, nie dôvodom na zvýšenie výživného, touto skutočnosťou je to, že automaticky s tým dochádza k zvýšeniu nákladov, či už vo vzťahu k cestovnému, školským aktivitám, v tomto veku dochádza k zmene ohľadom stravovania a napr. veľkosti oblečenia.

30. Odvolací súd neakceptoval ani námietku, že došlo k zmene pomerov na strane matky, ktorej príjem sa zvýšil o 99 %, a preto by sa mala zvýšenou mierou podieľať na výžive syna, pretože z hľadiska právnej úpravy, citovaného § 62 ZR, sa v tomto prípade skúmajú pomery povinnej osoby a oprávnené potreby dieťaťa. Na určenie vyživovacej povinnosti podľa Zákona o rodine nemá žiaden vplyv príjem matky, ktorá si svoju vyživovaciú povinnosť plní dobrovoľne a zrejme aj vo väčšom rozsahu, ako by v zmysle zákona bola povinná, pretože všetky potreby syna, ktoré nie sú pokryté výživným od otca, hradí sama. V tejto súvislosti je irelevantný argument, že s matkou a H. už nebýva syn T. ani skutočnosť, že otec prispieva polovicu nákladov na hypotéku na bývanie, pretože je síce pravda, že tým zabezpečuje určitou formou bývanie, avšak neakceptuje skutočnosť, že táto povinnosť mu vyplýva nie z povinnosti platiť výživné na deti, ale majetkových vzťahov v rámci BSM.

31. Za odôvodnenú nepovažuje odvolací súd ani námietku ohľadom určenia podielu výdavkov na jednu osobu v domácnosti matky, pretože otec taktiež do svojich nákladov započítal náklady súvisiace s chodom domácnosti, niektoré aj nadhodnotené, pretože napr. poplatok za telefón je štandard, rovnako ako aj poistenie a daň z nehnuteľnosti, ktorá je nákladom na bývanie. Námietka, že H. necestuje do školy z dôvodu koronavírusu, je vzhľadom na krátke obmedzenie ako aj výšku nákladov s tým spojených irelevantná. Argument, že nad rámec výživného H. nič neprispieva z dôvodu, aby sa polepšil a aby si dary zaslúžil, je len výhovorka, pretože ešte viacej vytvára bariéru so synom.

32. Námietka, že pri rozhodovaní o zvýšení výživného bolo potrebné prihliadnuť na dobré mravy a akým spôsobom bude s výživným naložené, je neopodstatnená, pretože je síce pravda, že syn mal problémy so školskou dochádzkou, avšak bolo preukázané, že v nej stále pokračuje a pripravuje sa na ďalšie povolenie, pričom v tomto prípade nemožno dospieť k záveru, že by nebolo možné priznať výživné syna voči otcovi, pričom je veľmi diskutabilné, z akého pohľadu hodnotiť dobré mravy a kto ich porušil a v ktorej fáze spoločného bytia otca a syna.

33. Pri rozhodovaní odvolací súd prihliadol aj na vyjadrenie opatrovníka (ktorý bol účastníkom v časti, pokiaľ navrhovateľ bol maloletý), ktorý zdôraznil, že všestrannú starostlivosť o výchovu H. od roku 2016 zabezpečovala matka. Podľa § 62 ods. 4 ZR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Bolo nepochybne preukázané, že o dieťa sa starala matka. Pri rozhodovaní bolo potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že zdravotný stav H. nie je optimálny a navštevuje odborných lekárov, s čím sú zvýšené finančné náklady. Stotožniac sa so závermi prvoinštančného súdu preto odvolací súd jeho rozsudok potvrdil ako správny a spravodlivý.

34. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

35. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CSP).